

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

*melih cevdet
anday*

teknenin ölümü

SANDER YAYINLARI

CEP DİZİSİ : 20

MELİH CEVDEY ANDAY

TEKNENİN ÖLÜMÜ

SANDER YAYINLARI

Halâskârgazi Cad. 275 - 277

Osmanbey - İstanbul

TEL.: 48 32 09

Sipariş ve Dağıtım :

Kırağı Sokak, 62/2

Osmanbey - İstanbul

TEL.: 40 84 75

Bu kitaptaki şiirlerin yayın hakkı

Sander Yayınları'na aittir.

Kapak : Said Maden

Dizgi ve Baskı :

Sümbül Basımevi

Ebussuut Cad. No. 60/2

Sirkeci - İstanbul

Tel : 22 83 71

MELİH CEVDET ANDAY

TEKNENİN ÖLÜMÜ

*Bak
Çicek açıyor!*

HÜZÜNLÜ BİR AKŞAM BORUSUNUN EZGİSİ İÇİN SÖZ

Av bitti, titreyen borular
Akşamı kovalıyor köpeklerle
İkimiz içinse yarına kadar
Topal Hephaistos'la nar ateşte
Dövülecek üzünç namluları var.

Kemikten yapışık kardeşler gibi
Vurgun yemiş tinimle kutsal tenim
Ah biri kanatsız ateş böceği
Sız boğumlu deyin, ben eklemli diyeyim
Toprak yutan arısıdır öteki.

İki dilli yazı bulundu alınımızda
Tapısını bire indiren Amenofis
Gizli gizli ağlar Güneş tanrıya
Hangimiz mutsuz kiral Hattusilis
Hangimiz ermiş mutluluğa.

Masallar dinlerdi sevdalı Cemşit,
Sindbad, balık gözlü Şirin, Şehrazat.
Ey sevi Afrodit benzeri diki,
Kac çeşit demir deldi Ferhat,
Hematitta, limonit, pirit.

Ufuk tüm ışıkları yedi bitirdi.
Horus'un kasrında ne aradığın?
Unutma, avutmaya geldik kendimizi
Ama tanrıları ölmüş Amoritler kırgın
Tahta ideller karşıladı bizi.

Kargışlı Şahinin başıdır deniz
Duştü mü kanlarla her akşam
Ormanlar içinde ikimiz,
Cıldırta bir dumandır yaşam
Seytanın kandilleri ve biz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kimi gun karıştırırım birbirimizi
Dirhemler gibi kurnaz tuccarın elinde,
Olur acıdan yoksarım kendimi,
Eski bir şatoda demir şovalye,
Olmüş çoktan. boş kalmış içi.

Hem İskender'in talihli atıyım
Zaferden zafere koştum Küçük Asya'da
Hem de Kıbrıs'ta satıldığım
Kıvırcık saçlı, mağrur Romalı'ya
Gün yüzü görmeden kömür çıkardım

Olmuştu bahtımın Sultanı,
Zambaklar kraliçesi nice bir stralıçe,
Kalbim ki menhirlerdir, suskun aşkı
Ansıtmak için dikilmiş yazıdan önce,
Unutansa ben gene, ben zavallı

Hem Mesih'tim, hem Barabbas'tım,
Kim çarmıha gerildi o gun
Kimdi bağışlanan karıştırmışım,
Bugünse bağışlayam göğsün
Kollarını açınca ben çarmıhım.

Birdim iki oldum, iki iken bi:
Ne yalnızken birim, ne de seninle iki
Sevi de yalnızlık gibidir
Var yok eder durur kişiye
Akşamları boru sesiyle gelir

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

G Ü N E Ş S A A T I

*Bu sabahın konuştuğu dil
Ne dil?*

GÜNEŞ SAATI

Su verdim büyüyen günlere
Açılan sonra kapanan çiçekler,
Yönlerin tarihini araştırdım,
Karlari saydım döne döne
Elimle gök memesinden sağdığım,
Bütün yazgıları yeni baştan yazalı
Güneş saatları.

Ve asıl gücü sevinçlerin
Saymak bulutları rüzgâr gülünde,
Kuzeydir gerdiği yapraklar
Karunfillerle beslenen güneşin.
Ve ayaksız dizeleriyle
Kadınların ve erkeklerin ağaçları
Doğar güne karşı.

Neyi saklıyor ki bunca dirençle
Yalnız o varsa yok demektir,
Çeşitli görüntülerle her yandan
Çevirmiş yalnızlığımızı.
Bir kuş alır gagasında gezdirir
İnsan elinden çıkmış şeylerin saldırığı
Şaşkın yabancığı.

UNUTMAK KUŞLARDIR

Böceklerin cerden çöpten kurduğu
Sabahı ne çabuk unuttuk
Eski zumbağa yağmur yağıyordu,
Demin boyadığı buruşuk
Gökte ay gitmiş gitmiş gitmiş
Yeniden büyümeye günün adatlığı
Yıkılmış tacıkapı.

Sabahı ne çabuk unuttuk
Sabah ki okunmamış eski yazı,
Ya soldan sağa kelebekle,
Ya kamışla aşağıdan yukarı,
Siliniverirdi çarçabuk.
Uykusuz bir çiçeğin adıdır belki de
El değmezliğinde.

Eski damların tarlası üstünde
Sabahı ne çabuk unuttuk,
Unutmak kuşlardır ölümsüzlüğe
Ve yırtık paçalı korkuluk.
Her şey o kadar eski eski eski
Ve sabah, kuşları uyandıran evliya,
Döner tanrısına.

ATEŞ YAKARKEN

Ateş yakarken öğrendim taşları,
Gün görmüş beyleri dünyanın.
Buğdayı taşla kırıp kaçmış
Bize ekmeği esinleyen tanrı.
Soluğu safir gibi tüten
Yerin sadeliği çileden çıkarıyor.
Göğe sığınmak zor.

Dereden altın akar guzün,
Deniz bırakır şaraplık yakutlar
Kızıl koylara sabah erken,
Bir taşın dönüp bana yol sorması
Boşaltırken vadileri gün,
Gökyüzü sonsuzluğun taşına çıkmıştır,
Elmas gibi sağır.

Büyük taşlar, ay eskitmiş onları,
Sormuş fosforlarını bütün
Evrenin neresindeyim ben,
Taşları kaldırsalar bulurlar mı?
Dün şafakta bıraktığı yerden
Göğün arasında inci arayan gece
Bulmuştur kendince.

BEN BAŞKA DÜNYADAN

Bu yaz ne de çok yağmur yağdı,
Ben başka dünyadan geldim, bilemem.
Bahçe ne kadar yanımızda,
Ne kadar yakın karanfil tarlası!
Bilgiyi arayan Gilgameş
Gibi kuşkumun kuyusunda gizlenecek
Ipslak bir çiçek

Şaşkın kuşların değil mi bu dünya,
Başka kimin olabilir ki!
Benim yabancılığım bitmeyecek.
Bu bakışmayı kim öğretti
Ağaçlara ki hep omuzlarında
Bilmediğimiz nice şeyi bilen suskun
Göğü sonsuzluğun.

Bu yaz ne de çok geyik geldi,
Yağmurda şebboy kaklıyorlar.
Yalvacı birdir ateşin ve suyun.
Baş kayların yalnız denizi
Batan güneşin renginde taş arar,
Bana yeryüzünün gizini açıklayan
O köpürmüş orman.

ÇİÇEK SATAN KIZ

Boyalı yumurtalar evi sabah
Açtı salkımlar kepengini,
İçinde çingirak başlı boynuzlar,
Dökük bir gökyüzü hevengi.
Bense tanrı gibi, değişmiyorum,
Donmuş kalmışım gözleri açık yontumda,
Benim nemsin dloğa?

Duvarın üstüne çıkmış başaçık,
Dar gölgeye bakıp titriyor
Sokağın toplardamarı sarmaşık.
Acılar belki de boşuna,
Sanki biri konuşuyor usulca,
Arı ayağı gibi, tan yaprağı gibi.
Avutuyor beni.

Döndür beni katırtırnaklarına,
Omuzlarını güvercinin
(Uçları sivri çoban kepeneği)
Yağmurlara döndür öğleyin,
Sıcak yosuna, saatli duvara,
Çiçek satan âmâ kızın eline döndür,
Böğürtlene döndür.

YEDİ DALGA

Sıvacıkuşu bekledi uykusuz
Sabahın canak yaprağını,
Nisan gümüşünün kar sevincinde
Parıldar hüznümün bıçağı.
Parıldar o avutucu bilgelik,
Dafne'nın soluklarını duyuyor musun?
Bekle, ağaç olsun.

Kıyıda bir titreyiştir başladı,
Kırmızı bir teldir çünkü su,
Gökyüzüne değen dişi bir çandır
Kanat yapıverir billuru,
Bağrımdaki kara gülü ay yapar.
Yüreğin çırpınışını duyuyor musun?
Duy da kuşlar olsun.

Altın tozundan mersinin dibinde
İki damla ateş böceği
Yakmış külden giysisini gecenin,
Ya da günün gerindiğini
Taşır yedi dalgı ile periler.
Fan'ın çaldığı kavalı duyuyor musun?
Katıl da gün olsun.

KAYIK

Güzü kuşlarla oyaladık,
Başka dünyaların ağaçlıkları,
Vakitsiz rüzgârdır artık
Düşünceyi savunusuz bırakan.
Yağmurlu bayırlar unutulmuyor
Ve boşalmış parkın içindeki bakışma
Sorudan soruya

Şaşkınlık, yalınız şaşkınlık,
Yüzlerde okunanların eşyaya
Vurması, saksılara ateş
Dikilmiş gibi gözlerle yansır do
Arkların uğultusunda güneş,
Kana döndürür taşın toprağın rengini
Kokuların zehri.

Çoktan ölmüş bir kadın bu çağ,
Eskimiş kıyıya vuran denizde
Çiçeksiz bir sevdâ kayığı,
Süslü bir at ıssız bir yerde,
Ve can kulelerinin göğündeki kuşlar
Ruzgârsız durmuşlar.

ZİNCİR

Ormana karşı Aralık akşamı,
Dört yıldız var gökte, bir ki üç,
Pencereye dikmiş gözünü saksı,
Saksılara dikilmiş buhur,
Bu saatta yüksek sesle okunur
İlk sözcüklerin karanlığına dalmısız
Konuşmadığımız,

Susmuş denizi düşünmek güç,
Beklemek, ay çıkacaksa korudan,
Bir şey sona erecek gibi,
Kanat gerip sıkıntıyla bağırın
Kuşların sesinden de belli,
Ve soluk kesmesi ay çıkacağı yakın
Evdeki eşyanın.

Ufuk zincirlerle çekilir
Ardında ateşler kaynayan hörgüç,
Eskiden yaşamış gözsüz ozanlar
Ya da Zühre çıkana kadar
İlk yazıyı yazan kutsal el midir
Bilgi ve bilgisizlik denizini baştan
Saf ayla dolduran?

DUVARLAR

Döner batıdan doğuya duvarlar
Yüksek surlu Uruk'tan beri
Muskalar asılı boyunlarına.
Kalkıp açarsın pencereyi
Ayışıklarında yeminli çırak
Yüzyılların balığı, cansız kule,
Ayalı beş parmak.

Yıldız evinde gök gibi kaygılı,
Kokusuz büyük gülleriyle
Döner batıdan doğuya duvarlar
Atlas'ın durgun görkemiyle.
Kireçten beneklenmiş karanlıkta
Söyler ölümlülere sessiz ağıtını
Çamur karan mala.

Döner batıdan doğuya duvarlar
Gökle yıkanmış sabahleyin
Uygurlıkların gizemli cekülü
Tutuk dili caresizliğin
Varoluşun uykusuz atı
Gözlerimi açınca ilk sözdür, ilk emek,
Bize dargın tanrı.

Bey orıncı ağarken yol gösteren
Kafesi kör kırlangıçların
Döner batıdan doğuya duvarlar,
Dirilttiği ölü İsa'nın,
İsrafil'in tıkanmış suru,
İkiye bölünenleri ikiye bölen,
Toprağın egosu.

*Bir yıldız var gökte.
Ve kuyruğa zaran deniz.*

TEKNENİN ÖLÜMÜ

TEKNENİN ÖLÜMÜ

Kara yakındı önce, hem çok yakın,
Elimi uzatsam tutardı.
Yıldızsız teknemdi inip çıkan gece,
Kurumuş gece, kum, kömür, arduvaz...
Kara yakındı önce, hem çok yakın,
Denizleysin inip çıkan önümde
Bir tanrının atardamarı.

Doğdum mu? Nasıl? Belki bir tezlik
Yeli kınılıdadı, kan gibi.
Ağaç ve kızak, demir, yağ, halat, katran,
Boya kutuları, sünger, tel ve gaz...
Derken gun kokulu yüreğimdi ilk
Yapının boş gömütünde dikili
Sabırsız kaburgama carpan.

Ruh, şarabı gördü üzümden önce
Sut, kan olmak için devinir
Tohum bildi herkesten önce ekmeği
Gün, denizi salıvermeden batmaz.
Ruh, şarabı gördü üzümden önce
Ağac ne diye kalktı çiçeklendi,
Denize inmesi nedendir?

Ah yalnızlığın gömük kapıları,
Aysız ayışığı gibiydim,
Geceleyin gece, gündüzleyin gun
Gibi suyun altına vuran yalaz.
Ah yalnızlığın gömük kapıları
Bir yağmuru dinlercesine bütün
Anları içiçe bilirim.

Bir tekne her zaman duşuncelidir.
Bizimle demirledi gece.
Karaya çıktı tayfalarım uykulu.
Pruvamda çok ocaip bir yıldız
Konmak istercesine gider gelir,
Suları budanmış bir yolculuğu
Sürdürmek isterdi kendince.

Kara yakındı önce, ödağacı
Kokusu sarmıştı geceyi.
Ve bir kuş bağırdı çağırdı tepemde,
Fosforlu sesi kabarcık ve ıssız.
Lâle rerigindeydi şimşegin dalı,
Güney doğunun yangını pembe
Nakışlı bir kâse gibiydi.

Unutmak istemiyorum bunları,
Göğün damarlarını gördüm.
Fırtına kırının yaban keçisini,
Koşar küpeşteme saçsız sakalsız...
Ağac gibi yırtılan karanlığı,
Koca kulaklı lodosu, o fili,
Ah yay biçimindeydi ölüm.

Yalnızlıktır denizin tek yasası,
Aşkın altın yasasıdır o.
Bir gün kum uyanır, ay gıcırdarsa
Çalınırsa bir gün gömük kapımız
Kalamazsın sabaha inen suda,
Kalk kürek, yola düşmenin sırası.
Aşkın altın yasasıdır o.

Kükürt rengineki ağız gecenin
Üfürdü huysuz karanlıkta
Sintinerne düşçül bir ateş böceği.
Kömürdüm, tahtaydım, kurumuş anız,
O bocek oldu yangını teknemin.
Anladım kuşun, yıldızın gizini,
Başladım usuldan yanmaya.

Söndüremezdi kimse bu ateşi,
Kıydan kesilmiş sularda,
Kara hem yakındı şimdi, hem çok uzak.
Bir yanyanaydım onunla, bir yalnız
Devirdim bütün yükledimlerini
Ve demiri uykuda bırakarak
Bindirdim eskil kayalara.

Parçalanıyordum kimse bilmeden,
Ateştim cevazın içinde,
Ve bir gece içinde bilmeden öldüm.
Ey gece, nereden yol bulacağız,
Ey yaralı göğsume düşen yelken,
Ya sen kürek, solmuş rüzgâr gülüm,
Ya sen ne diyeceksin, söyle!

Deniz durdu, mumyası yıldızların
Erir gün görmüş kayalıkta,
Ve yürüdü sabah, denizin ineği.
Ölunce ne yapsuk sabah oluruz...
Ah kara yakındı ve dırma dağın
Kuşları durmuş zaman kadar eski,
Taşları huzûn olan kara.

Kopmuş uykunun iskeletiyim ben,
Artık yelin göğsü olamam.
Gördün mü ölümün gözündeki rengi,
Söyle, olup dirilen tanrı, Tammuz,
Ay yapraklarının indiği bu dam,
Eski düşleri taşır mı yeniden,
Koca karınlı kuşlar gibi.

Bir yanda porçolanmış lekne durur,
Sert tütünöyle gün bir yanda.
Koro yakındı önce, hem çok yakındı,
Elimi uzatsam tutardı ama
Yalnızlıktır denizin tek yasası,
Bütün ölüer unutulur,
Yasayanılar kalır tek başlarına.

Akşamleyin kaptan, bir kaç gemici
Gelip dizildiler kıyıya.
Tutunocak bir tekne arar gibiydi
Ayağı kayan meltem ve cıgara
İçerek konuştular gizli gizli,
Bense dalgın bakıyordum, boşuna
Koparılmış süsendim sanki.

Çalıştılar bir hafta, ağustosun
Altısında bütün iş bitti.
Kesik baş çapa, iplerim, küreklerim
Kumsalda şaşkın bir yığındır şimdi.
Tüter el ayak, tüter ıslak odun,
Denizin uzaklardan getirdiği
Yabancı, anlamsız bir şeyim.

Z A M A N S U G i B i

*Okuduğım eski ozanlar,
Hittite kent adları,*

YAPRAK

Şirvanlı Kasım anlatmış derler,
Kudurarak ölmüştü içkiden.
Bir yorumcuya göre de eskiden
Bu illet yoktu,
Yalandır Şirvanlının kudurduğu.

«Kapiya oturmuřtum, alnımda günün eli,
K c k taşlar akarsuyun i inde.
Bilmiyorum ondan önce mi, sonra mı?
Bir dilenci mı, derviş mi ne.
Elinde ateş gibi taze bir yaprak.
Uzattı yaprağı «Yerde buldum,» dedi,
Sonra yur d  gitti, dağ bayır.
Dere tepesi:

GÜVERCİNLER

Sağ bacağı kesik Gıyas dinlemiş bunu,
Son neifesinde dili tutulan dedesinden,
Bir deve işinde mi ne aldatmış Muhammed'i.
Kim bilir doğru mu, değil mi?

«Kıydan bir alkış sesi geldi.
Ağaçların ordan, ta balkona,
Odanın güneşli duvarına değin.
Kalktım yürüdüm balkona,
Beyaz bir gemi geçiyordu yakından.
Mendil sallıyordu küpeştede biri
Ağaçların altındaki kalabalığa.
İyi biliyorum, çocuktum o zaman.
İnsanlarsa evlerine çekilmişlerdi.
Bommoştı denizin üstü ışıktan,
Ağaçların altında kurumuş ağaçlar.
Delik deşik bir sessizlik ve kum.
Döndüm, içeri girdim gene.
Altın kalay kakmalı aynaya baktım,
Saçlarıma, sakallarıma baktım,
Çürüyen gözlerime, fersiz dişlerime baktım.
Güvercinler dolaşıyordu odada.»

BAGIŞLAYIN HEPİMİZİ

Oturmuş içiyordı yağmur altında
Toprak gibi kabarık kabarık saçları
Bir yığın pilsen, bir kaç votka...
Kadınlarsa soluk, zayıf, üzgün.
Oysa Ekim bile çıkmamıstı cloha.

Oydu görür görmez tanıdım.

«Merhaba. dedim, beni tanımadın mı?

Denizden cesedini çıkarmıştık canım,

Giyimli kuşamlı.

Sallana sallana bir gelişin vardı hani..»

«Unutmusum, bağışlayın,» dedi.

HAVUZ

Bilge Matias'ı dinle oyleyse,
Bütün şiiirlerini ve giysilerini yakmıştı.
Kenti yakıyorum diye bağırmış sözde.

«Baktım güneşin rengi bulanmış suda,
Taş taşı öğütüyor, ışık ışığı,
Yel suyu kırıyorrlu eriyen suda
Baktım yapraklar bembeyaz dişler gibi,
Baktım üstüm boşım bulanmış toza toprağa
Anladım, çok kalmışımı orda...»

SABAHA KARŞI PADİŞAHIN TİTREMESİ

Haremde yere mindere
Uzanmış sızmışım kustumuk içinde
Guguk kuşunun uçluğu mutlu
Saattu murassa kalkanı saran al
Rengi titrer bir kızın gece,
Ben ki sayıları karıştırırım,
Ben kapıları bilmiş değilim hic,
Ah titremezdim, urpermezdim hiç,
Bedahşanım nerde, Kıpçak ve Bağdat,
Horasan'ım ve Karaman'ım niçin gelip de
Örtmezler ustunu padişahın, uşumış

İLKYAZA HITİT YALVARISI

Neşşeş giysileri üstümüzde
Yalvarıyoruz!

Eğer sen nehirlerin, çeşmelerin içindəysen
Buraya gel!

Eğer sen çobanların aralıdaysan
Kaç buraya gel!

Eğer sen Güneş Tanrının yanındaysan
Buraya gel!

BELLEROPHON'UN KIZGINLIĞI
ve
LİKYALI KADINLAR

Değer miydi bunca kızgınlığa.
Gidip ayağa kaldırmaya denizi
Tüm toprak tuza boğulsun da.
Kurusun zeytinli Likya?

Ve dalgaların, başta kanatlı at,
Görünce köpüre köpüre geldiğini,
Kıyıya yürüdü Lıkyalı kadınlar,
Konuşmadan aralarında,
Kaldırdılar uzun eteklerini,
Dalgalara gösterdiler tüylü, kabarık
Yerlerini çırılçıplak.
Sallanır tüy ve saç rüzgârda...
Utandı deniz, durdu önce,
Sonra ağır ağır geriledi.

İLK KIRALLAR

Ah ilk kırıllar unutulmaz!
İki dilde. Hıritçe ve Akadça.
Tutsu bırakan Kırıl Hattusilis.
Evet, hastalanmıştı Kuşşara'da.

Ama oğlu Huzziyas'ı bunun için mi
Attı valiahtlıktan? Bu yüzden mi
Torunu Mursilis'i geçirdi
Onun yerine? Kraliçe Haştayar da
Karşı komakta haklıydı belki
Ölüm döşegindeki kocasına.
Bereket Halpa savaşı çıktı da
Dirlik düzenlik yeniden kuruldu
Yuksek ciuvarlı Hotuşaş'ta,
Kıral Anitta'nın kargıladığı.

KADEŞ SAVAŞI

Ası ırmağının bir yakosında Muvattalı
Ayakta, askerleri arasında.
Durmuş bakıyordu kıpırdamadan
Irmağın öbür kıyısında Firavun,
Ramses, savaş arabasına çıkmış,
Gözlerini dikmiş karşıya.
İşte bütün bildiğimiz bu
Gerçi tarih uzun uzun anlatır,
Ama bu bakışma kalır, kalsa kalsa.

ÇOCUK AKLIMIZ

Ne bilsin Krezüs, zengin Krezüs,
Çocuk aklımızın huyunu ne bilsin!
Kim olsa sorardı onun yerinde,
Kızılırmak'ı geçmeden önce,
Savaşmadan önce Kurus'la,
Pteria'ya varmadan önce.

Kehanet gerekleŖecek, büyük
Bir devlet yıkılacaktır, geçince
Krezüs Kızılırmak'ı o gün.
Ne bilsin Krezüs, tutkun Krezus,
BaŖına geleceėi ne bilsin,
Yıkılır Kurus'un devleti sandı.

PAS

Arslan stu emmiř Kiral Telephos
Bergama kıyılarında çıkan Akhaları
(Gidiyorlardı Troya savaşına)
Puskrttę zaman Bakırçay'da,
Bilmiyordu gemilerin birinden
Atlayacağını Akhileus'un
Elinde uzun kargısı

Unulmaz bir yara acmıstı kargı,
Ne çiçek tozu, ne çamur, ne şarap,
Yara kapanmak bilmiyordu.
«Bunu yapan iyi eder» dedi Bilici.
Akhileus'un ardına düşü Telephos,
Caresiz, Troya'ya doğru.

Oysa kapanmayan yaraya
Kargının pasını salık vermişti
Bilici.

YALINAYAK

Baş yanı okunamamış bu yazının,
Kimin olduğu da belli değil.
Neyse sen söze bak. ses önemli değil

«... Sonra evde ne buldumsa yedim,
Ekmek, badem, tere.
Yalınayak atlamışım ata,
Sabahın şarabı öylesine çılgındı ki.
İnsanların arasından geçtim gittim
Dörtmala.»

KUŞLARLA BULUTLAR

Bir hanın mahzeninde bulmuştum,
Bakır bir lâmbanın altında,
El yazması eski bir isagaci,
Belki de Selçuklu'dan kalma.
Her sayfasında şarap lekeleri.
Yazıcısı mı, bir okur mu, bilemem,
Sonuna doğru, gizli bir yerine
Katmıştı su korkunç sözleri :
«Gokylüzüdur zarı beynimizin,
Kuşlar, bulutlar gezinir içinde.»

ZAMAN SU GİBİ

“Sevgilisi ölmüştü, ağıyılmıştı omuzumda,
Karalar giymişti, sesi kısık,
Ben boyanmam, demisti, bir daha.”

Köse Xıntas şöyle sürdürüyor sözünü :
«Zaman su gibi geçer, ölüm acısı
Nedir ki! Yolda gördüm bir gün.
O beni görmedi.»

ÇİNGENELER

«Denizi hatırlıyor musun. derin denizi,
Çılgına döndürür kuşları Kasımda?
Denize cazur cuzur inen güneşi de mi?
Yok canımı! Ya altında çingenelerin oturduğu
Ağaç? O da mı kalmadı aklında? Kac yıl oldu
Öleli?»

KARDEŞLER

İskender'i gören Giula'dan kalmış
Sacma sapan bir hikâye.
Giula şimdi nerde?

«Yalın ayak bir dilenci geldi yanıma.
Granikos suyunun kanlı kıyılarında.
— Kesenin yarısını bana ver, dedi,
Hakkımdır benim o para.
— Neden? diye sormuşum dalgınlıkla.»

Dalgınlıkla sormus Giulia

MUŞTULAR OLSUN

«Kim safer çıktı diye muştularsa,»
«Ben de onu muştularım,» dedi.
Ükkâş gelip «Muştular olsun,» dedi,
«Safer çıktı gitti.»

Eyaz mı anlattı bunu, Zeid mi?
Eskiyeñ söz simya gibidir,
Taş, bakarsın, altın oluverir.

OLÜMSÜZ

«Babamı gordum düşümde» diye anlatti,
«Oylesine ağıladım, yalvardım da.
Anlamadı, belki de hiç tanımadı.»

«Elbet oğlum,» dedi öğretmen Kirişna.
«Ruh ölümsüzse eğer,
Ölümlü duyguları anlar mı?»

DENİZDEN DÖNER GİBİ

Ulyss denizden adasına döner gibi
Dönmek istiyordu Hades'ten yaşama.
«En önce köpeğim tanıdı beni,»
«Şunun sevincine baksana!»
Diyordu, dün olmuş gibi anımsayarak.
«Gümüş legene soktuğum ayağımdaki
Yara izi beni tonıtlar.»

Ve ölümsüzler gelir, ölümsüzlükleri,
Leğenleri, yaralarıyla var olmaya,
Tanık göstererek köpeklerini.

L İ R İ K Ş İ İ R L E R

SEVİNCİN YARISI

Kuşlar yağmur yağdırır da
Yağmur güneşe vururdu ya
Ben sana gelirdim

Sevincin yarısı ağzımda
Zambağı birikir sabahlar
Ovalar atlara binerdi

Kulesine koşuşunca deniz
Cebimde geceden yıldızlar
Arılarla ballarla kanımda

Yüreğim avuç olurdu da
Sonra çeşme de olurdu ya
Mutsuz dönüşler ayında

Ben sana gelirdim.

KAPI

Güvencinler gülüşünü buldum dün
Biri yitmişti kızılılıkta
Birinde ay elmaları

Sallanıyordu defne bakışların
Kırılmış amyant yatağında
Sabahçıl komçı yatağında

Ne yanıma dokunsam sevdo
Kapasam gözlerimi büyür
Gümüüşü gezegeni acının

Sus o kcpıyı bulamozsın
Bir yanımda düşün tutsak yağmuru
Sabrın boz taşları öte yanımda

Asmalar sesini duydum dün.

YILDIZ

Evren esrisin diye gövdende
Tuttum elinle bir dünya dokudum
Savatlı ayı taktım bileğine

Bak yaz kıyısından limon çiçeği
Yüklü kızarık gece yükseliyor
Köpeklerin uyuduğu bahçemize

Minderlerimizi ansı, nerdeyse
Doğar o anasonlu yıldız
Kırılmış dağın balkonundan.

Uzanalım, kavağın ve beynimin
Kum saatlarını duyuyor musun
Tenle karışıyor. sürgünlerinle.

Kaktüs bana bir ağıt söyle.

DARI

Biber cıceği kokusundaydı gün
Değirmi gün, ebem kuşağı saclarında.
Göğsünün tacında ses veren.

Bense darı gibi darma dağındım,
Saçılmış eteklerinin ayına,
Korkusuna kelebek ellerinin.

Dudağının ışığına karışmış,
Gözlerinin ipeğine ya da,
Kendi başına, garip, gezgin.

Zamanı ölçtüm de yitirdim
Ve rüzgâr bir o yana bir bu yana,
Koparır durur boşluğunu

Yoncalarla, kopuklerle, kuşlarla.

KENDİ BAŞINA

Yağmurla ses olup çıksın.

Dallansın dumanlı ağıçta bensiz.

Vursun yürüyen şafağa gölgesi.

Gulde dolařan arı gibi göksel,
Suyun kabuğunda gerçek parıltı.
Başağı sallayan ay gibi,

Arabasız bir yıldızın kamçısı
Gibi kıvrılsın gökyüzünde seçik,
Gün gibi boyasın denizi,

Ekmeğın yanında tuz gibi esmer,
Su onıtı gibi her yerde alsun,
Kımı desın, «Kimin bu sevi?»

Kendi başına sansın kimi?

YAZIT

Kıyılar vardır nokta nokta
Bacaları görünür uzaktan ilk
Sonra gövdeleri çıkar ortaya,

Güvercinin damda unuttuğu ay
Gibi mar çiçekler olur ya
Karıştırır yüreği kanla,

Geçmişin dilsiz köprüleri
İri sevilere vardır gezegen.
Elimizde kovalarla her akşam

Getirip boşaltırız kuyusuna
Bulunmuş şeyler kuyusuna
Yitirilmişler kuyusuna

Menekşelerden bir yazıtla.

LÂLE

Ellerimle soydum seni, ilkyazın
Taç yapraklarını açması gibi,
Nar gibi dış dışı tezcanlılığın.

Ah şakıyan ormanı soluklarını,
Öpüşün, bakışın yüreği.
Soran dirî sessizliğinde.

İsteğinin damı uçmuştu göğe.
Uğultulu sarı kelebeklerdi
Dört bir yanından boşalışın.

Bağladım seni dişlerimle
Doymak bilmez ipek böceği gibi.
Ay gibi yarıktı kırmızılığın

İki dilim lâle döşekte.

ASMA

Denize bakıyorduk ikimiz de,
Çocukluğun ve ben. Kayık limanı
Şaşırttı düşüncemi zamanlardan.

Burda mutluluk bir kalıttır,
Alının değdiği eski denizden,
Köpükten, geleceğin saklandığı.

Öpüşmeyi bilmezdim, bilmediğin
Gibi yedi renkli asmadan
Yapılmış burcu yok sevdayı.

Yanmış komur yükünü düşüncemin
İndirdim yalısız kıyıya,
Bir midyeydi açtım zamanı.

İçindeydi zamanı ikimizin

YELPAZELİ KARANFİL

Esrikligimi koydum ellerine.
Gözlerine altın gölgeyi.
Uyumuştum hani bir kez içinde

Emziren bir sundurma gibiydin sen
Özsuyu balıklı bir akça ağaç
Geceyi uzatıyordu enine.

Uyandım baktım ki büyümemişim,
Üç perili saç kilidinin
Yabani gül ağacı gecesinde.

Al boyacılar, yeşil boyacılar,
Hangi kuş sallamıştı kederimi,
Unutma yelpazeli karanfili

Düşümde katılan olup bitene.

İSTASYON

Peronu kocamış bir istasyonun.
Bilmediğim akşam saati, hüznün
Yanımda, şaşırdım yönleri.

Yukarda bırakmıştım seni, gökle,
Karanlıktı ağaçlar ve yol.
Karanlıktı ak giysilerin.

Gece, o hazne, yabancı taş,
Ağaçların üstündeydi penceren,
Artık ses ve demir onamaz beni.

İşte burda saatlardayım.
Saatlar hiç bir yerde değil, değil
Ne bu yönde, ne de o yönde.

Yukarda bırakmıştım seni, gökte

KIRLANGIÇLAR

Güneş kevanında portakal
Kuşluk vaktinin düşüdür
Yıldız oluverir dudaklarında.

İşte yolunu şaşırmış da
Solgun çiçeklerin şeytanı
Üzüntüsü olmuş akcıl şarabın.

Bir yel kalktı denizden doğru
Yüreğimse boşanmış kırlangıçlar
Ey ten ne buldun dünyada!

Yitti eteğinin ucu köşeden
Artık deminki mitologya
Gökyüzüne dönüşür taş giyimli

Uyurgezer bir bakışla.

AT

Bak çözülen saçların bu
Önümüzde doğuran çimen,
Belki de örtük göğsünün yarısı

Mavi mavi camlar topladım
Yoksul fıskiye yıldızları
İsa da düşünce böyle yapardı.

Tok sesli havuzlar vardır ya
Nereye gidersen git melekleri
Ask canları çalar yanında.

Zakkum dallarınca uyumuş
Vişne renkli akşam üstleri
Bir şey sorma, titreyen kalbim

Bizi örten gölgenin rahvan atrı.

KUZGUN

Ah bu benim sıkıntım, kan dolmuş ay.
Ardı yalnızlığın vadisi
Ah yorgun argın uyanış sabaha.

Bildik kuzgunu taşırım günlerce
Cibril'in toprağı avuçlaması
Gibi koparır kanımın taşını.

Bir kubbe gibiyim değirmi göğ
Benim pilpayelerim sensin
Hâreli porfirden dört tane.

Ah acı, ah beklemiş şarap
Yaşamamak isterdim seni
Yolda olmak isterdim bir çingene

Arabası gibi hüzünle.

ORMAN

Kuşların bakışından buyülenip
Dalmışım akşamın alacasına
Yetmez mi uzun gün unutmak için?

Mumlarını sondürdü ağac
Ardında ne duman, ne yağ, ne koku
Boşluğunda aklım döner boş.

Büyük Pon öldü ve bütün kervanı
Ağlayaraktan ardı sıra,
Senin öten herin, şuyun buyun hep...

Sembol ormanları demişti Baudelaire,
İngesiz düşünemez miyiz,
Sevemez miyiz ki sözcükler

Seni almış kendi ormanlarına?

İSA'DAN ÖNCE

Lesbia. Catullus'un sevgilisi,
Kugu boyunlu, belki de esmer.
İsa'dan önce seviştiler
Birinci yüzyılda, Julius Caesar'ın.
Cicero'nun yaşadığı Roma'da.

Ama Lesbia şimdi daha erinçli
Ölümsüz epigramlarında Catullus'un.
Hepimiz yasadık, nedir ki zaman!
Ölüm insanla geldi dünyaya
insanla gitti dünyadan.

ARAMA O AGAÇLARI

Artık arama o ağaçları.
Yaz öğlesinde kırmızı dutlar gibi
Masaya yanıp sönerek dökülen
Işığın ve gölgenin anısını.

Artık arama o ağaçları
Altında hiç kimse yok artık
Yalnız beyaz örtüde gölge ve ışık.
Bir yanıp bir sönüyoruz.

TROYA ÖNÜNDE ATLAR

TROYA ÖNÜNDE ATLAR

I. Koşu

Kör bir ozan anlattı bunları,
Atların da ruhu vardı Troya önünde,
Ta Hades'ten duyulurdu kişnemeleri.
Atsız bu kişneme ölülerı ürpertir,
Köpeği deliye çevirirdi.
Kimi de Troya önünde nal sesleri gezinirdi.
Gömülmemiş bir atın erinçsiz ruhundan.

O gun Akhalar başka biri için yarışsalar
İlk ödülü Akhileus götürürdü barakasına.
Çünkü ölümsüz atları vardı,
Onları Poseidon vermişti babası Peleus'a,
Peleus da oğluna armağan etmişti.
Şimdi atlar yas tutuyorlar Patroklos'a,
Yürekleri burkuk, toprağa değiyor yeleleri.

Diomedes Tros atlarını koştu arabasına
O atları savaşta Aineias'tan almıştı
Bir tanrı kurtarmıştı Aineias'ı.
Sarı Menelaos kalktı sonra, Atreusoğlu,
Tanrısal yiğit koştu arabasına iki at,
Agamemnon'un kışrağı Aithe'yi, kendi atı Podargos'u.
Antilokhos koşun taktı Pyloslu otlarını.
Sonra Ruşen Ali kalktı, koştu Kır At'ı
Her yanında çifte kanat

Bilmez yakını vağı.

Kendini beğenmiş Tahta At'ı çıkardılar sonra.
Yayıldı ortalığa yanık sedre kokusu.
Huylandı obür atlar bu büyülü kokudan.
Sonra görüldü Muhammed'in damadı Ali'ye
Benzer iyi huylu Düldül, edep yeri kapalı,
Dolandı çok tanrılı atlar arasında ağır ağır.
Gözleri iyi görmüyordu.
Başını yana eğen İskender'in Bukephaius'u

Geldi sonra, Hint kızları gibi derin bakışlı
Güneyden yana bakıyordu ikide bir,
Sezmiş gibi Granikos suyunun yakınlığını
Elcid'in Babeica'sı, derken Rocinante çıktı
Ağlayarak.

Anlatma bana atları!

Bilirim ana rahminden gelir, gece, karanlık
Bir ahırda lâmba tutar biri, ışık titrer
Samanların üstünde, hayvanın öksürüğü ve soluğu..
Başını döndürür bakar, «Bana benziyor mu?»
«Sekili mi ayakları?»

Anlatma bana atları!

Sabahın yerden kesilmiş tarlaları ve cıglık
Çıglığa suları gibi gök yarığından atlayan
Kanatlı Pegasos! Gençliğim benim, ağlum!
Delirmiş bir zamandı, yas, ölünün öcü, gövdesiz kuş.
Kırılan yıldız, unutulmuş bir günün yarası
Tahumsuz küçük göller ölüm anıtı gibi yükselen.
Ve giysisiz boşluk, yılğın uzay, o bitmeyen
Kaşu... Atlar, atlar. Yaşlanana görmedim hiç.
Kimi yelesiyle devirmek ister burçları,
Kiminin eşeler toprağı hâlâ taynakları

Anlatma bana atları!

Yüreğim kaldırmıyor düşündükçe vurulup
Vurulup yerlerde yattıklarını, anlatma,
Anlatma bana, görmedim Troya savaşını

II. Ağır

Duydun mu?

Bursalı oto tamircisi Mehmet'in duyduğunu?
Katran, balık ve cam tahtası kokulu,
Yatışmamış çayırı kadın kokulu kentin
Önceden bildi diye yakılacağını,
Ağulu yılan sokmuş Laokoon'u.
Kıvranıp duruyorlarmış çoluk çocuk
Rüzgârlı İlion kıyısında.

Kıyılarda birikir ölümün artıkları,
Yaşamın ve sevginin cırıktıkları,
Düşünceye yitirilen ve bulunan sözcük,
Sonsuzluk, aranan kırık bir yontu gibi.
Kıyılarda birikir ün, yücelik ve düşman.
Çünkü deniz daha bitmemiştir, uykusuz
Ve yarı yarıyadır, cöker delikli fıçısında
Tortulunarak eski ölülerden.

«İzmir fuarından otobüsle dönerken
Gördüm, bir bulut sarmıştı İlion'u.»
Bütün kitapları gaz odalarına atmışlar.
Dresden'de, Köln'de, Münich'de.
Über allen Gipfeln ist Ruh...

«Gökte uçaklarla kuşlar çarpışıyor.
Kanatlar, tüyler, gagalar yağıyormuş kente.»
Duydun mu?

Hep yabancı kızlar çalışır bizim genelevlerde;
Adları La, Lı, Lu...

«Peki,
Dağa bırakılın çocuk ne oldu?
Şimdi herkesin ağzında bu konu.
Kurda kuşa yem mi oldu dersin ormanla?
Parçalarını olsun bulamaz mıyız?
Parçalardan bir insan çıkmaz mı ortaya?
Hem ne olur, olmaz mı, gövdesiz olsa?
Olur, olmaz, olsa?»

III. D   

«Sabaha karşı,

gecenin kırıntılarını bir anda toplayiveren
Güvercin gibi sürekli ac bir saatla,
Doğmamış çocuklar kurar d  slerin yayını,
Kadın d     nde gord   cocu  u ve yangını.»

«Demek çocuğu dağa bıraktılar, düş ve yangın
Kaldı. Keşke düşü bıraksalardı.»

«Evet korktuk düşten, gereği buydu.
Elimizle değildi düşü yorumlamamak.
Yorumun gereğini yapmamak da öyle
Çocuk büyüyünceye değin bekler yangın.
Beklesin gelecek günün kötürüm yazıtı.
Beklesin kuş gagalarının yaraladığı ayna.
Şarap her zaman ıçılır ve bekletilir.
Çünkü kırmızıdır sıçrayan kanın rengi.
Gidip gelen günün ve uzayan şarkının rengi.
Bölmedik mi günü yediye, geceyi beşe?
Bu uykusuz direncin suyunu mühürlemedik mı?
Biz atmadık ayı bunca uzağa doğumdan?
Biz uzatmadık mı uykunun ağır bacasını?
Beklesin gizemli suda bekleyen kamış.
Ve ayın kuru eteğinden bakan göz kuşu.
Kent kurulmadan taşı kör eden kar bıçak.
Ah beklesin bekleyecek olan alın bekler.
Tut gelgitin ucundan derim tutar ve bekler
Sürer gider su, toprak, usun arsız otu.
Atlı karınca, örtuler, tapınak ve merdiven,
Sürer ölümsüz mutluluk, iç sıkıntısı.
Bekleriz bize verilmiş olanı yaşayarak.»

«Ah çok çekmiş yorumcu!

Taşıyabilecek miyiz dersin birlikte
Kim bilir kaç yıl sürecektir kaygımızı?
Yarınımızın ne olacağını bilmiyorduk.
Gene bilmiyoruz, ama bir umut bu çocuk.
Umutsuzluğumuzun umudu.

Git bul ormanda onu.»

IV. Dönü

Orman, çıplak yerlilerin attığı büyü
Bir ağdır ve sanki avlanmış, şaşkın
Bir ot gibi dağ, kurtarmak ister başını,
Tırmandıkça tırmanır çukur sularına
Göklerin.

Aşağıda,

Surlarla deniz arasında, dokuz kez yıkılmış
Surlarla, yedi kez ıssız kalmış deniz arasında,
Düşle yangının iki kanadı arasında,
Hiçliğin tek kurşunu zamanı uzatan
Ve acele söğütleri ölümün dilinden
Konuşturan dayanıklı ırmak horonu ile
Bitişin komşu duvarı Boğaz arasında
Dönüyordu atlar... Yaşlanı görmedim hiç.
Kimi yelesiyle devirmek ister burçları,
Kiminin eşeler toprağı hâlâ toynakları.
Bir yanda armağanlar bekliyordu: Bir kadın,
Kulplu bir üçayak, altı yaşında bir kısrak,
Ateşe değmemiş bir kazan, iki kulplu bir kap.
Bağırmalar, nal sesleri, toz duman...

Über allen Gipfeln ist Ruh

«Peki,

Dağa bırakılan çocuk ne oldu?»

V. Fal

«Şu mavi boncuğu gördün mü? Bir deveci
Tuttu onu geçende. Tuhaf adamdı doğrusu,
Hem fal baktırır, hem döğüşürdü yılmodan
Falına karşı. Anlamam ben. Boğulmuş
Geçerken Fırat'ı. Aç bir köpekir fal,
Kovalarsın, döner gelir, bulur seni.

Şu önümdeki kurşun ne bileyim kimin falı?
Macbeth'e kiral olacağını söyledim, olmadı!
Ama öldüreceğini söylemedim kiralı.
Zamanı uzatmak da elimde değil,
Kısaltmak da. *Yat sat tat ksantikam.*
Bak, gözümü kırptım, her şey geçti gitti
Yarın dündür, dünse daha gelmedi.
Şu bakla, tuttuğun çocuk olsun, itiyorum,
İniyor dağdan aşağı... Ne kadar zaman geçti?
Bilemem. O mu, değil mi, bilemem gene.
Bir lâmba yak, akşam başkadır ışığı,
Gece yarısı başka, bam başka sabaha karşı
Ama lâmba aynı lâmba.
Santana ksana dharmas. İnan, inanma.s

VI Seri

Orman sen elimi tutunca başlardı,
Yarılırdı bir incir gibi ortasından.
Koşardık yukarı iki büklünü, soluk soluğa,
Alabalıklarla düşe kalka, çam pürleri
Keserdi tuzumuzu, Elimi Bırakma, Elimi
Bırakma...

Sonra kayardık ta aşağılara.

Ve alçalırdı sessizlik bir ağaç gibi
Kök salardı sende ve bende, arayarak
Toprağın sıraya dizilmiş suyunu.
Ayciçeğinden göğüslerin döner ışığa,
Yürürdüm göğsünde öğle saatları gibi,
Yürürdüm bir anıt kemeri gibi iki yanında.

Sonra gene başlardık koşmağa,
Yukarı, daha yukarı, çukur sularına
Göklerin. Öperdim seni, titrerdin, parçalanmış
Anları birleştiren sevi düş görmez. Ey orman,
Ey avlanmış atın falı, ey yeniden başlamanın
Aç güvercini! Falımız yok bizim.
Yaktık onu göçmen kuşların gözlerindeki
Benek, gagalarındaki tekçil dane gibi
Daha gün doğarken. Falımız yok bizim.

«TROYA ÖNÜNDE ATLAR» İÇİN BİRKAÇ SÖZ

Bu derginin ekim sayısında çıkan «Troya Önünde Atlar» adlı şiirim için bir açıklamada bulunmak gereğini, önce orada kullandığım iki Hintçe ve bir Almanca söz dolaşısıyla duyduğum. Fakat böyle bir işe girişince de, esin kaynaklarım, alıntılar ve konu üzerinde kısaca durmanın yararlı olacağı düşüncesine vardım.

Paris'in dağa atılması masalında, bana çelişkili görünen bir sorun bulagelmişimdir. Troya Kralı Priamos'un karısı Hekabe'nin, Paris'e gebe iken gördüğü korkulu düşü yorumlayan kâhin, doğacak çocuk yüzünden kente felâket geleceğini söylüyor; bu yoruma inandığı kesin olan baba, çocuk doğunca, yırtıcı hayvanlar paralayıp öldürsün diye onu İda'ya (Kazdağı) atlıyor. Çelişik durum şuradadır bence : Tanrılar istemlerini birtakım belirtilerle (bu arada düşlerle duyuruyorlardı, konumuzda tanrı sözcüsü kâhinin yorumuna inanılması, gerçekte tanrıların yargısına inanıldığını gösterdiği halde, nasıl oluyordu da ölümlü Priamos'un alacağı korunma tedbiri ile bu yazgıdan sıyrılınabile-

ceğine guveniliyordu? Tanrıların saltık istemine inanç, savasını yolu ile bu istemin alt edilebileceği görüşü ile bir arada bulunabilir miydi?

Sorun, ilkçağlardan günümüze değin, değişik biçimlerde, tazeliğini korumaktadır. Tanrıları kurbanlar sunarak yatıştırma, tanrılardan kaçarak, gizlenerek korunma, zaman zaman da onlara karşı gelme, bir tanrıya karşı başka bir tanrının korunumuna girme umudu gibi çabalar ve eğilimlere mitolojilerde çokça rastlanıyor. Tek tanrılı dinlerde gene kurban, dua ve tövbe aynı işi görmektedir. Ayrıca, sözgelişi İslâmlıkta irade-i külliye, irade-i cüz'îye biçiminde görünen bölünüm ise, kulun öteki dünyada cezalandırılabilmesi için bulunmuş gibi görünen bir sorumluluk töresini ortaya çıkarmaktadır: irade-i cüz'îye almasaydı, kulun cezalandırılması olanağı ortadan kalkacaktı, bundan ötürü de kulun orantılı özgürlüğü kabul ediliyor. Demek konunun özü, insanüstü güçler isteminin saltık olup olmadığıdır. Doğa ve toplum yasalarına karşı bireyin durumu tartışmaları, konunun daha yeni biçimleri olarak görünür. Bireyin zorunluluk altında bulunduğu ya da özgür olduğu sorunu, Schelling'den Sartre'a değin çeşitli yorumlara yol açmıştır.

Paris'in doğa atılması konusunda ise, tanrıların istemi yerine geliyor sonunda. Demek çocuğun ölüme birakılması, insan-üstü düzenin yenilmesini sonuçlandırmıyor: olsa olsa, sonuç belki geciktiriliyor denebilir, ama Paris dağa atılmasaydı da felâket gene zamanında ortaya çı-

kacaktı; çünkü Paris, dağ yerine kentte büyüyecek, gidip Helena'yı kaçırarak ve bu olay bir savaş nedeni olarak, biçilen süresi dolunca, belirecekti.

Bu konudan, tartışmağa katılmak için değil, şiirsel bir çalışmaya yön verebileceği umudu ile yararlanmayı kurdum. Gerçekte de bunların çoğunu, şiiri yazmadan önce değil, yazarken ve yazdıktan sonra düşündüm.

Çalışmalarım, başka sorunlarla da karşılaştırdı beni; geriye. gittikçe daha geriye baktıkça, tarihsel zaman başka bir biçime giriyor, hattâ yok oluyor, ortaya anakronik bir geçmiş, giderek zamansız bir geçmiş bütünü çıkıyordu. Bu geçmiş bir sıra olaylardan kurulu bir zincir değil, bütün bu olayların iç içe girdiği dural bir görünüm oluveriyordu artık. «Göçebe Denizin Üstünde» adlı kitabımdaki birtakım şiirlerde bu zaman sorununa takılmışım, o zamanki düşüncelerimi daha da geliştirdim, geçmişle gelecek birbirine karışıyordu ve şimdiki zaman şaşırtıcı bir kaypaklık içinde eriyordu. Sanki Paris'in doğması ile İlion'un yakılması arasındaki süre hic gecmemişti ve bu bakımdan oraklı (ona fal da diyebiliriz) tümünden yitiriliyordu anlamını, ya da zaman dışı bir saltığın kendi kendine konuşması oluyordu.

İlyada'nın XXIII. bölümünde, arkadaşları Patroklos'un ölümünden dolayı girdiği yastan çıkan Akhileus'un, Akhaı kahramanlar arasında düzenlediği yarışmalar ver alır. Şiirimin birinci bölümünde bu yarışmayı, anakronik bir yöntemle işlemeğe çalıştım. Homeros'un, «ölumsuz», «tanrı-

sal» gibi sıfatlarla anlattığı atların arasına başka tanınmış atları da sckmakla geçmiş zaman bakımından arılaştır- mayı denedim. Böylece uzaktan bakıldığında düş, dü- şün yorumu, önlem ve savaş tek bir parça durumuna gi- riyordu. Bu yolla, konudan, zaman sorununa geçmek ola- nacağını ekle etmeği düşündüm.

II. ve IV. bölümlerde geçen Almanca dize Goethe'nin- dir, «Bütün tepelerin üstü sessizdir» anlamına geliyor. Orada Almanca bir sesi gereksedim. Dize'yi bulmakta ba- na yardım eden Haldun Taner'e teşekkür ederim. Dizenin alındığı şiirin adı, «Wanderers Nachtlied»dir.

V. bölümdeki «Yat sat tat ksantikam» ve «Santana ksana dharmas» sözleri Hintçedir. İlki, «Her şeyin süresi göz kırpmak kadar kısadır» anlamına, ikincisi de, «Geçici varlıkların onların dizisi» anlamına geliyor. İkisi de Bu- dizmin temel ilkeleri niteliğindedir.

M. C. A.

Varlık dergisi, Kasım 1972

İÇİNDEKİLER

<i>Hüzünlü Bir Akşam Borusunun Ezgisi İçin Söz</i>	9
--	---

GÜNEŞ SAATI

<i>Güneş Saati</i>	17
<i>Unutmak Kuşlardır</i>	19
<i>Ateş Yakarken</i>	21
<i>Ben Başka Dünyadan</i>	23
<i>Çiçek Satan Kız</i>	25
<i>Yedi Dalga</i>	27
<i>Kayık</i>	29
<i>Zincir</i>	31
<i>Duvarlar</i>	33

TEKNENİN ÖLÜMÜ

<i>Teknenin Ölümü</i>	39
-----------------------	----

ZAMAN SU GİBİ

<i>Yaprak</i>	51
<i>Güvercinler</i>	53
<i>Bağışlayın Hepinizi</i>	55
<i>Havuz</i>	57
<i>Sabaha Karşı Padisahan Titremesi</i>	59
<i>İlkyaza Hitit Yalvarışı</i>	60

<i>Bellerophon'un Kızılgülü ve Likyalı Kadınlar</i>	61
<i>İlk Kırallar</i>	63
<i>Kadeş Savaşı</i>	65
<i>Çocuk Akılcı</i>	66
<i>Pas</i>	68
<i>Yalınayak</i>	70
<i>Kuşlarla Bulutlar</i>	72
<i>Zaman Su Gibi</i>	73
<i>Çingeneler</i>	75
<i>Kardeşler</i>	76
<i>Muştular Olsun</i>	78
<i>Ölümsüz</i>	80
<i>Denizden Döner Gibi</i>	82

LİRİK ŞİİRLER

<i>Sevincin Yarısı</i>	87
<i>Kapı</i>	89
<i>Yıldı</i>	91
<i>Darı</i>	93
<i>Kendi Basına</i>	95
<i>Yazıt</i>	97
<i>Lâle</i>	99
<i>Asma</i>	101
<i>Yelpazeli Karanfil</i>	103
<i>İstasyon</i>	105
<i>Kırlangıçlar</i>	107
<i>At</i>	109
<i>Kızılgül</i>	111
<i>Orman</i>	113
<i>İsa'dan Önce</i>	115
<i>Arama O Ağaçları</i>	117

TROYA ÖNÜNDE ATLAR

<i>Troya Önünde Atlar</i>	121
<i>Troya Önünde Atlar İçin Birkaç Söz</i>	135

15 lira